

Це - не Донеччина. Це - Кореччина.

Це лише одна розвалюха в центрі Великих Межиріч.

А таких тут чимало.

... Автомобіль відчайдушно трясе від ям на давно не ремонтваній дорозі. На шляху – вирви, немов від бомбардування... Кілька тижнів тому на одній із цих доріг було таке ямище, що чоловік сховався у ній по шию... Обабіч дороги колишні потужні підприємства. Тепер там пустирі з різним зелом – лопухами, кропивою, чагарниками. Тут вештаються бездомні пси і якісь мудрагелі вивезли в чагарі сміття. Все одно через бур'яни цього неподобства з «дороги» ніхто не помітить. На центральній вулиці села тепер багато пусток. Помітно, як колись добротні ще «польські» будинки поступово хиріють. Господарі чи виїхали, чи померли... Та й якісь «хазяї» не лінувалися. Хтось цеглу потягне, хтось черепицю... Так і помирає село. Зате... Місцеве «Ритуальне бюро» не без роботи. Будівля надзвичайно ошатна, обвішена рекламою на свій крам, на який, на жаль, як видно, попит є. Читач запитає, куди це журналістів з «Вільного слова» занесло?

Це – не Донеччина. Це – Кореччина.

Початок на с.1

Залишки розкоші

Важко повірити, але ми поїхали у відрядження у Корецький район. І зупинилися... у Великих Межирічах. Колишній районний центр, багате містечко, відоме своїми архітектурними пам'ятками та непересічними людьми, котрі тут свого часу мешкали. У 1605 році за клопотанням князя Івана-Януша Острозького король Сигізмунд III Ваза надає Межирічам Магдебурзьке право з дозволом побудувати міську ратушу та влаштовувати ярмарки двічі на рік. Інші історики та

«Сила Фейсбуку»

Та що там говорити про те, що, здавалося б не принесе ніякого зиску простому селянину. Кожен в селі хоче жити комфортно, щоб була розвинена інфраструктура, були робочі місця... І з цим у Великих Межирічах біда. Нині роботу можна знайти в школі, інтернаті, будинку культури, пожежній частині, кількох крамничках та

ження, що він заліз у яму по шию. Хоча, як селянин міг таке утнути – загадка.

Про вбиті дороги говорили й водії маршруток, які щодня тут курсують. Дивує й інше – байдужість місцевих підприємців. Торгово-розважальним комплексам позаздрять і міські. Але навіть біля своєї території ніхто хоча б щебенем ям не засипле. Зате уже зранку бачили тих, хто

ки двічі на рік. Інші історико-та науковці, зокрема й польський етнограф Мечислав Орлович запевняють, що Магдебурзьке право було надано містечку іще раніше – у 1590 році. У 1629 році в містечку налічується 313 димів й проживає польська, українська та єврейська громади. Звідси – й таке багате архітектурне розмаїття. Тож Великі Межирічі запросто могли стати туристичною принадою Рівненщини. Однак, вочевидь, у селі нема кому зайнятися туристичним напрямком. Та й як? Зараз ми помітили у селі лише «залишки розкоші». Гнітюче враження справили місцеві «краєвиди». Й без сліз на руїни костелу святого Антонія та палацу Стецьких не глянеш. Палац якийсь виживає за рахунок того, що в одному його крилі розташований КЗ «Великомежирицька спеціальна ЗОШ-інтернат І-ІІ ступенів» Рівненської обласної ради, який дає освіту більше 80 діткам з особливими потребами. А керує тут освітнім процесом справжній господарник – Павло Соломчук. Директору вдається утримувати в належному стані приміщення школи, а відповідно – палацу. Однак того явно замало, переконані місцеві вчителі, він потребує термінової реконструкції, адже ніяким косметичним ремонтом не «замаскувати» уже поступову руйнацію. Палац – пам'ятка архітектури, однак поки з боку держави нема жодного кроку для того, щоб реставрувати споруду.

– А між тим, тут колись була краса неймовірна, – розповідає педагог, сільська ентузіастка Валентина Почотна. – Побудований палац у 1789–1793 роках. Архі-

тектор – Доменіко Мерліні. За наказами, садибу Ян Стецький отримав, вигравши в карти у 1773 році. Колись на її місці була невелика фортеця. Руїни фортеці розібрали, використавши залишки як будівельний матеріал. Господарський палац на 13 вісей, двоповерховий, кам'яний, потинькований, розфарбований у два кольори (теракотові стіни, білі карнизи тощо). Побудований за типовою схемою пізнього класицизму: центральний об'єм, заокруглені галереї, кінцеві павільйони на два поверхи. Галереї і павільйони обмежують парадний двір. Садовий фасад прикрашає спрощений портик на шість колон і балкон. А яка тут ліпнина! Замилуєшся. Хоч минуло стільки років без ремонту і час невблаганний, але й ми нині бачимо залишки панської розкоші. За палацом був перший на Волині ботанічний сад. Дивом збережений, (як і інтер'єри), використовується як дитячий інтернат. Потребує ремонту, термінового причому! За палацом розташований Великомежирицький парк. Раніше біля палацу знаходилася невелика штучна водойма, де розводили форель. Варто було б це все відновити, але де на те взяти кошти? У місцевих бюджетах, ясна річ, таких грошей не знайдеш. Їх заледве вистачає на насущні проблеми.

«Боже мій, чому Ти залишив мене?»

(Марка 15:34)

Згадалися відразу ці Євангельські слова, як тільки наблизилася до костелу святого Антонія. Насправді гнітюче видовище. На

даху колись (і все ще зараз) величній споруді «колосяться» берізки. Двері зачинені на замок. Однак у них є велика шпарина. Мабуть, хтось-таки намагався туди не зовсім законно потрапити. Низ дверей погризений і під ними є добрячий «підкоп». Схоже, що всередину храму намагалися потрапити бездомні тварини, щоб сховатися від негоди. І справді, крізь шпарину війнув характерний неприємний запах. Заглянула, сподівалася побачити хоч деревні лавочки. Однак в приміщенні костелу нічого крім розбитої цегли, кількох мертвих птахів та інших продуктів життєдіяльності тварин нічого більше не було. Куди ж ділося начиння з храму? Вочевидь, комусь знадобилося. Винести що можна – винесли, а подбати про реставрацію такої пишної споруди немає кому... Хоча кому костел нині потрібний на православній землі? На жаль, здається, нікому. А колись тут повсякчас лунала молитва. А тепер молитися нікому й Бог, здається, забув про цей храм... Навіть у туристів цей край не надто популярний. Можна було б шукати «спонсорів» для реставрації у Польщі. Адже відомо, що нащадки поляків, котрі колись мешкали на наших землях, дуже трепетно ставляться до історії своїх предків. І часто вони відвідують маєтки своїх прадідів і відновлюють свої родові помістя. Тут, зрозуміло, потрібно, аби в самих Великих Межирічах знайшлися ентузіаста, які б хотіли відновити культурну спадщину свого села. Справа ця копітка і довготривала, тому, ясна річ, ніхто особливо й не метушиться.

інших нечисленних закладах, котрі обслуговують місцеве населення. Колишній завод продтоварів та інші колись потужні підприємства канули в Лету. Була й заправка, однак вона закрилася. Зручнішою для водіїв стала у сусідній Федорівці, що біля траси.

А дороги – то «особлива» тема.

– Моя думка, та й більшості селян, що дороги нам псуєть великі вантажівки. Ось погляньте, за останні пів години, що ми спілкуємося, їх проїхало вже аж п'ять, – розповідає Валентина Почотна. – Вони то користуються нашими дорогами, а те, що вони від того псується, їм байдуже. До місцевого бюджету нічого не відшкодовується. А недавно на цій вулиці було таке ямище! Мій сусід заліз у неї по шию!!! Ця яма у нас з весни. Скільки ми з селянами та сільським головою Оксаною Андріївною Слободенюк зверталися до ДП «Корецького райавтодору», який має дбати про цю дорогу, мовчання нам було відповіддю. Тож ми змушені були напхати у ту яму побільше гілля, аби туди не вскочив якийсь автомобіль, велосипедист чи дитина.

А потім терпець селянам увірвався і вони виставили фото ями на дорозі в Фейсбук. І коли ця яма «прославилася», то Облавтодор врешті звернув на проблему увагу. Тож днями це урвище залатали. Хоча помічник директора ДП «Рівненський облавтодор» Дмитро Леонтіюк розповів журналістам, що жителі села тільки в соцмережах говорили про стан своєї дороги, а до них не зверталися. І ще додав, що яма хоч була й велика, та лише по коліна. А чоловік, мовляв, присів, щоб складалося вра-

зане уже зранку бачили їх, хто без похмілля свого життя не уявляє. Словом, громада також байдужа, не має свого неформального лідера, який би хоч трохи розбудив спляче царство.

Вихід – ОТГ

Селяни та очільниця громади Оксана Слободенюк вважають, що вирішити хоча б інфраструктурні проблеми змогло б об'єднання громад:

– Я вважаю, що пора об'єднуватися, – ділиться своїми міркуваннями Оксана Андріївна. – В Корецькому районі – жодної ОТГ. Чого ми чекаємо – не відомо. «Добровільно-примусового» об'єднання? Але ж тоді ми втратимо кошти на розвиток інфраструктури. Скільки можливостей ми нині втрачаємо! І ПДФО, котрий міг би зробити суттєве вливання в сільський бюджет. За ці гроші ми змогли б задовільнити хоч якісь потреби. Є проблема, щоправда: деякі з сільрад воліють приєднатися до Корця, а на Великі Межиричі поглядають скося. Мовляв, у нас нема виробництва, а потім з нами доведеться «ділитися грошима». Так то воно, так. Але ці громади забувають, що їхні діти навчаються в нашій школі і відвідують наш садочок, наприклад. Нехай ми забезпечимо для них цю ланку, а вони могли б трохи стимулювати нас в іншому. До ОТГ охочіше іде інвестор, отже, думаю, й наше село зробило б крок уперед. У сільського голови в багатьох питаннях зв'язані руки, а в голови ОТГ – кругом зелене світло. Пора діяти, адже жителі Великих Межирич нічим не гірші за людей в інших громадах і вони заслуговують на гідне життя.

Анна ЛЕГКА